

در شماره قبیل ایده و اهمیت آن را در فیلم‌نامه بررسی کردیم. در این شماره به نحوه درست پرداخت ایده اشاره می‌کنیم.
برای اینکه ایده به بهترین شکل ممکن به مخاطب برسد باید در درجه اول تمام زوایای پیدا و پنهان آن برای خود ما روشن شود. اما چگونه باید به این ممکن دست یافته؟ اجازه بددهید با مثالی این موضوع را شرح بدهم.
فرض کنید ایده ما در مورد پدر و فرزندی است که برای تفریح به کار يك دریاچه می‌روند. شخصی که در حال عبور است از پدر برای پیدا کردن آدرسی درخواست کمک می‌کند. پدر آدرس را به آن فرد می‌دهد ولی وقتی نگاهش را به عقب برمنی‌گرداند، دیگر نه اثری از فرزندش هست و نه از فرد جویندهً آدرس!

شاید با خود بگویید این ایده تکراری است. و کاملاً هم درست می‌گویید. پیشینه داستان‌گویی در دنیا به دهها هزارسال قبل از تاریخ زمانی که انسان‌ها در غارها زندگی می‌کردند، برمنی‌گردد. آنها با زبان تصویر تصویرهایی را روی دیوارهای غار حک می‌کردند؛ تصویرهایی که بعد از آنها افسانه‌های بسیاری ساخته‌اند. پس با این سابقه می‌توان نتیجه گرفت که بنابراین، داستانی در دنیا نیست که تا به حال روایت نشده باشد.

شکار دانیال



آن‌طور که دوست داری معرفی کن؟ بیشتر منظورم زندگی نامه هنری است.

محمد دانیال غلامی مقدم هستم. از ده‌سالگی وارد فضای رسانه شدم. در شبکه هددهد، نهال و پویا اجرا داشتم. از سی پانزده‌سالگی شروع به ساختن فیلم کردم. فارغ‌التحصیل کارگردانی و فیلم‌نامه‌نویسی از آموزشگاه سینمایی موج نو در مشهد هستم. در حال حاضر مم دانشجوی ادبیات نمایشی دانشگاه پارس. برای فیلم قبلی ام (تنهایی) برگزیده سی و یکمین جشنواره فیلم کودک و نوجوان اصفهان و دومین المپیاد فیلم‌سازی کشور شدم.

چرا فیلم‌سازی؟ چرا شاخه‌های دیگر هنر را انتخاب نکردی؟
چون دغدغه دارم و فکر می‌کنم تصویر می‌تواند بیشتر بر مخاطب تأثیر بگذارد. دلیل دیگر هم علاقه‌ام است. بهشت بـه کارگردانی و بازیگری فکر می‌کنم و برای آینده‌ام در این زمینه خیلی برنامه دارم.

دغدغه اصلی اـت برای فیلم‌سازی چیست؟
مسائل اجتماعی و روان‌شناسی، خودبازی و... در کل به یک انسان متعلق در یک زندگی متعلق فکر می‌کنم.

ایده این فیلم از کجا آمد؟ برای پرورش این ایده چه کار کردی؟ از کسی هم مشورت گرفتی؟

من برای ایده‌یابی دو شیوه دارم؛ یکی: تصویری که دیده‌ام و احساس کرده‌ام می‌توان در مورد آن داستان گفت؛ دوم: موضوع را کاملاً لمس و در موردش اطلاعات کسب کرده باشم. ما گروهی شش هفت نفره هستیم که همگی زیر ۱۸ سالیم. اتفاق فکر تشکیل می‌دهیم و بعد از نهایی کردن ایده شروع به تولید می‌کنیم.



چگونه می توانیم داستانی در فیلممان تعریف کنیم که احساس تکرار به مخاطب آن دست ندهد؟
با چهار روش زیر می توان به جواب این سوال رسید:

۱- تعریف متفاوتی از عناصر داستان و ارتباط بین آنها (شخصیت‌ها، محیط و ...)

یک پرسش می تواند راه حل این قضیه باشد؛ پرسشی که می تواند روبه روی هر کاراکتر داستان ما قرار گیرد. از خودتان پرسید: ((چه می شود اگر...؟)) همین سوال می تواند بی نهایت موقعیت در جلوی روی شما قرار دهد.
و این هنر ماست که چه آدمی را در چه موقعیتی قرار دهیم تا برای مخاطب جذابتر باشد.

به مثالمان برگردیم وبا «چه می شود اگر» به داستانمان پیچیدگی بدهیم:

چه می شود اگر فرزند آن مرد وجود خارجی نداشته باشد و فقط در ذهن آن مرد وجود داشته باشد که چنین فرزندی دارد؟

چه می شود اگر هیولا‌ای در این دریاچه وجود داشته باشد که افراد را به درون دریاچه بکشد؟

چه می شود اگر مردی که در جست‌وجوی یک آدرس است، حواس پدر را پرت کرده تا هم‌دستش پرسش را بدزد؟
و...

۲- تغییر زوایه دیدمان به داستان و شیوه‌روایت آن

اینکه داستان از چه زمانی و با کدام شخصیت شروع و در چه زمانی با کدام شخصیت پایان پذیرد، می توانیم پازل معماهای داستان را به هم بریزیم و قسمتی از انتهای داستان فیلم را در این‌جا بیاوریم، بدون اینکه پایان مشخص شود؛ تا نسبتگاری مخاطب را همان اول به نهایت برسانیم.

۳- ترکیب چند داستان

می شود با ترکیب مناسب دو داستان معمولی یک داستان پیچیده و غیر قابل پیش‌بینی ساخت.

مثال: همزمان با گم شدن پسر آن مرد، تصادفی در آن نزدیکی رخ می دهد که به داستان بی ربط نیست.

۴- ترکیب چند ژانر (نوع) با هم

محدودیتی برای استفاده از ژانر در سینما مفهومی وجود ندارد. شروع یک فیلم می تواند کمدی و پایان آن کاملاً غم انگیز باشد، یا برعکس. یا حتی می شود ژانر وحشت را هم به این ترکیب افزود. نمونه بارز و تحسین شده این اتفاق، فیلم پارازیت (انگل) به کارگردانی یونگ جون-هو است.
در شماره بعد با مراحل نهایی کردن فیلم‌نامه همراه شما خواهیم بود.



قەمەنەز فیلم‌سازی چه تجربه‌هایی به دست آورده‌ای؟ آیا بعد از فیلم‌سازی زندگی‌ات تغییر کرد؟

نگاه به اطرافم خیلی ریز بینانه‌تر شده است. دیگر نمی توانم از هیچ چیز به سادگی بگذرم. البته در بعضی جاها هم خوب نیست. مثلاً لذت فیلم دیدن برایم کم شده است؛ این قدر که موقع دیدن فیلم به جزئیات ساختش توجه می کنم.

قەمەنەز درباره آخرین فیلمت، «شکار»، توضیح می‌دهی؟

ایده اصلی فیلم شکار این تفکر است که در تقابل با طبیعت، شکار واقعی خود ما انسان‌ها هستیم. این یک ایده در جهت حفظ محیط زیست است.

قەمەنەز ساخت فیلم شکار باعث شده است شما دنبال ساخت فیلم جدید هم باشی؟

به نظر من هر فیلم یک فیلم‌ساز، چه خوب و چه بد، اورا در کارش یک پله بالاتر خواهد برد.

قەمەنەز در فیلم‌سازی چقدر به آموزش اعتقاد داری؟

زیاد. من خودم از آموزشگاه سینمایی شروع کردم تا به صورت پایه‌ای

قەمەنەز به نظرت اولین امکان برای فیلم‌سازی چیست و چگونه باید به دستش آورد؟

به نظرم برای شروع فیلم‌سازی فقط دغدغه کافی است! استعداد بعد از ساختن اولین فیلم محکم زده می شود.